

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbirka map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
  2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BOHUŠOV (okr. Bruntál)

Kostel sv. Martina. Mladší doba římská (skupina dobrodzieńská). Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum v kostele sv. Martina v Bohušově proběhl v době od srpna 1999 do března 2000 v souvislosti se sanací podlahy v interiéru a statickým zajištěním zdiva. Výzkum byl realizován formou plošného odkryvu ve východní části presbytáře a sakristie.

Sídlištní vrstva (k. č. 203; srov. obr. 1 v kap. Středověk a novověk) indikuje osídlení lokality v závěru mladší doby římské (skupina dobrodzieńská).

Michal Zezula, SPÚ v Ostravě, arch. odd. Opava

Resumé:

Bohušov (Bez. Bruntál), Hl. Martin Kirche. Jüngere Römische Kaiserzeit (Dobrodzień-Gruppe). Siedlung. Rettungsgrabung.

BOHUŠOV (k. ú. Ostrá Hora, okr. Bruntál)

JV úpatí Dubského kopce. Mladší doba římská (skupina dobrodzieńská). Sídliště. Povrchový průzkum.

Na základě upozornění místních obyvatel na časté nálezy keramických střepů v polní trati na JV úpatí Dubského kopce byl v měsíci říjnu roku 1999 v této poloze proveden povrchový průzkum. Povrchovým sběrem byla shromážděna dosti početná kolekce keramických střepů náležících pozdní fázi Przeworské kultury, dobrodzieńské skupině.

Koncentrace nálezů napovídá, že se jedná o dosud neznámou lokalitu. Plochu, na které byly artefakty sbírány, vymezují na ZM 1:10000, list 15-12-21, body se vzdáleností od Z a J sekční čáry 311:85; 321:92; 336:96; 322:77.

Michal Zezula, SPÚ v Ostravě, arch. odd. Opava

Resumé:

Bohušov (Kataster Ostrá Hora, Bez. Bruntál), SO Hang des Dubský-Berges. Jüngere Römische Kaiserzeit (Dobrodzień-Gruppe). Siedlung. Terrainbegehung.

BRANTICE (okr. Bruntál)

Kostel Nanebevzetí P. Marie. Mladší doba římská (skupina dobrodzieńská). Sídliště (?). Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum v interiéru kostela Nanebevzetí P. Marie v Brantících (květen-červen 1999) byl vyvolán sanací podlahy po povodni. Ještě před započítím výzkumu byla ale úroveň terénu v kostele snížena až téměř na povrch podloží, takže pro rekonstrukci stratigrafických poměrů na lokalitě mohl být využit pouze ojediněle dochovaný blok

neporušeného terénu před jižním bočním vstupem do lodi.

Nejstarší nálezovou situací představoval archeologickým materiálem kontaminovaný povrch jílovité povodňové vrstvy v nadloží říční štěrkové terasy (kostel je situován těsně nad pravým břehem řeky Opavy) a mělká deprese vyplněná prachovým šedým jílem, z kterých pochází keramické zlomky dobrodzieńské skupiny (viz kap. Středověk a novověk).

Michal Zezula, SPÚ v Ostravě, arch. odd. Opava

Resumé:

Brantice (Bez. Bruntál), Nanebevzetí P. Marie Kirche. Jüngere Römische Kaiserzeit (Dobrodzień-Gruppe). Siedlung (?). Rettungsgrabung.

HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)

Intravilán obce, ul. Novosady. Doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

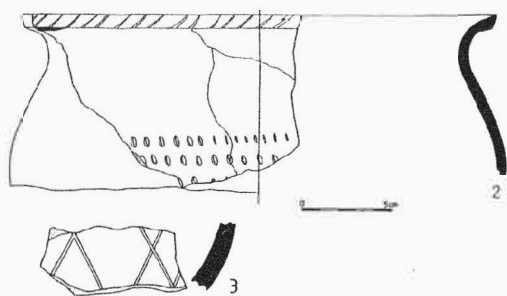
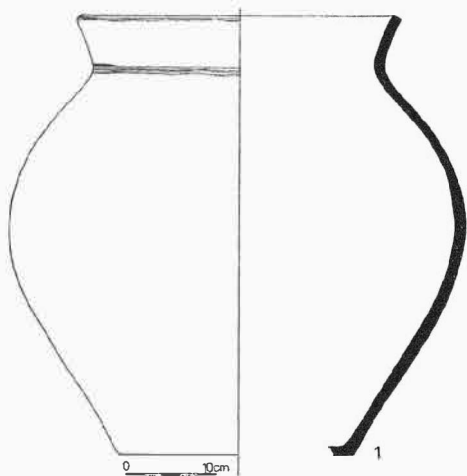
Při zabezpečování archeologického dohledu v Hrušovanech nad Jevišovkou byl zcela náhodně prohlédnut výkop pro položení kanalizace v jedné z bočních odboček ulice Novosady. V rýze o šířce 1 a hloubce 1,5 m došlo k porušení dvou velkých jam. Záchraným výzkumem se potvrdilo, že se jedná o objekty z 2. století n. l. - starší doby římské. Dotčená oblast se nachází na jižním okraji dnešního intravilánu města a je cca 300 m vzdálena od dnešního toku řeky Jevišovky. V hloubce 1,1 m od současného povrchu se nacházelo pískové podloží. Zajímavá je 0,6-0,8 m mocná orníční vrstva, tvořící nadloží. Ta pravděpodobně dokládá časté zaplavy tohoto prostoru od konce doby římské. Nadmožská výška činí v tomto prostoru 180 m n.m. přičemž v širším okolí jsou ještě dnes patrné dvě terénní vyvýšeniny, které zcela jistě bývaly využívány v celém období pravěku k osídlení.

Po začátní profilů bylo zjištěno, že došlo k porušení jedné polozemnice s hojným archeologickým materiálem a v těsné blízkosti zásobní jáma bez nálezů. Délka polozemnice byla minimálně 4,2 m a hloubka 0,56 m. Jednu ze stran objektu se pro zasypaní rýhy nepodařilo nalézt. Na dně bylo nalezeno velké množství střepů z nichž se podařilo zrekonstruovat téměř celou zásobnici (obr. 1:1). Ta nám, spolu s dalšími několika zlomky keramiky (obr. 1:2-3), umožňuje datovat nově zjištěnou germánskou osadu rámcově do 2. století n. l.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Hrušovany nad Jevišovkou (Bez. Znojmo), Intravillan der Gemeinde, Novosady Str. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Hrušovany nad Jevišovkou, ul. Novosady. Výběr keramiky z polozemnice germánského sídliště 2. stol. n. l. Keramikauswahl aus dem germanischen Grubenhaus des 2. Jhs. n. Chr.

KOSTELEČ NA HANĚ (okr. Prostějov)

„Kozí brada“. Mladší a pozdní doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci listopadu zahájili manželé Pelíškovi výstavbu svého rodinného domu v poloze Kozí brada na východním okraji Kostelce na Hané. Předstihovým archeologickým výzkumem na ploše určené k zástavbě bylo prozkoumáno i několik objektů z mladší a pozdní doby římské (srov. kap. Eneolit).

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Kostelec na Hané (Bez. Prostějov), „Kozí brada“. Jüngere und spätere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

KOVALOVICE (okr. Brno-venkov)

„Na rovinách“. Starší doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum sledoval výkopové rýhy v prostoru, který byl v minulosti již jednou zkoumán formou systematického zjišťovacího výzkumu (ZM ČR 1:10000 list 24-41-23, 160 mm od Z s.č., 369 mm od J s.č.). Iniciací dřívějších prací bylo ověření některých významných bodových anomálií, zjištěných během letecké prospekce v trati „Na rovinách“ (Bálek 1990). Následný výzkum zde doložil objekty, které pocházely ze starší doby římské.

Výkopovou rýhou DOK v roce 2000 bylo v trati „Na rovinách“ potvrzeno osídlení ze starší doby římské. Jednalo se o mírně zahloubený sídelní objekt (chatu) se zbytky křivé konstrukce a s pozůstatky otevřeného ohniště v prohlubni. Zásyp objektu poskytl celkem bohatý nálezový materiál v podobě zlomků keramických nádob, mazanice a zvířecích kostí. Záchranný výzkum potvrdil a zároveň ověřil příslušnost zkoumaného objektu k osadě z doby římské, jejíž celkový rozsah není zatím zcela znám.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura:

Bálek, M. 1990: NZ AÚ ČSAV Brno č.j. 593/90.

Kos, P. 2000: Kovalovice 2000, Na rovinách, NZ ÚAPP Brno, č.j. 307/00.

Resumé:

Kovalovice (Bez. Brno-venkov), „Na rovinách“. Ältere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MIKULOV (okr. Břeclav)

ul. Pod nádražím. Doba římská (?). Nístež železářské pece. Archeologický dohled.

Na plochách průnyslové zóny na západním okraji města, v rovinatém území přiléhajícím ze západní strany k mikulovskému nádraží (obě strany příjezdové komunikace k firmě Frigoprima, ul. Pod nádražím), byly v průběhu příprav pro nové stavební akce prováděny povrchové sběry a dohledy při skrývkách zeminy. Kromě zanedbatelných stop dokládajících občasnou přítomnost lidí v těchto místech v pravěku a středověku byly nalazány miniaturní hrušky železné strusky, rozptýlené na velkých plochách. Jejich existence indikovala v těchto místech výrobu železa, doloženou navíc objevem spodní části nísteže železářské pece s průměrem asi 30 cm (hloubka pouze 8 cm). V tmavé výplni s množstvím černého uhlíkatého prachu, zuhelnatělých větviček a dřevěného uhlí byly identifikovány slitky a kapky strusky a také železná ruda upravená